

Regeringskansliet
(Infrastrukturdepartementet)
och sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Filip Vestling

Ert datum
2019-06-25

Er beteckning
I2019/01809/E

Vårt tjänsteställe, handläggare
LEDS INRI, Johan Askerlund

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande över remiss av betänkandet ”Moderna tillståndsprocesser för elnät” (SOU 2019:30)

1. Bakgrund

Infrastrukturdepartementet har i remiss daterad den 25 juni 2019 efterfrågat synpunkter från Försvarsmakten på betänkandet *Moderna tillståndsprocesser för elnät* (SOU 2019:30).

2. Försvarsmaktens svar

Försvarsmakten delar betänkandets bedömning om att ett robust elnät är av mycket stor betydelse för totalförsvaret. Betänkandet innehåller flera förslag som både förenklar och moderniserar koncessionsprövningen. Detta är nödvändigt med anledning av de omfattande behov av investeringar och reinvesteringar som finns i elnätet. I betänkandet återfinns dock även ett antal förslag som riskerar att försvåra för Försvarsmakten att bevaka riksintressen för totalförsvarets militära del. Dessa förslag avstyrker myndigheten.

Försvarsmakten bejakar förslaget om att införa en bestämmelse i ellagen (1997:857) om att nätföretagen ska säkerställa att driften av ledningsnät sker från Sverige. Detta för att säkerställa att den faktiska kontrollen behålls inom landet. I betänkandet återfinns ett resonemang om en separat prövning av nätföretagets lämplighet ur totalförsvars synpunkt. Utredningen konstaterar att detta skulle innebära helt nya regler för prövning av nya nätföretag och vid ägarbyten. Huruvida en sådan prövning är nödvändig eller hur den skulle utformas tar inte utredningen ställning till men bedömer att det behöver utredas särskilt. Försvarsmakten vill poängtera vikten av att en sådan utredning genomförs och myndigheten kan inom ramen för ett sådant arbete stödja med sakkompetens.

(ASK)

Förutom förslaget om att säkerställa drift av elnätet inom landet saknar Försvarmakten förslag som gagnar totalförsvaret och beaktar dess behov vid koncessionsprövning. Snarare återfinns flera förslag som försvårar för Försvarmakten att bevaka totalförsvarets intressen. Exempelvis föreslår utredningen att utbyggnaden av regionnätet på lägre spänningsnivåer ska kunna ske med stöd av nätkoncession för område. Sådana områden bedöms bli alltför stora för att Försvarmakten på ett tillfredställande sätt ska kunna säkerställa skyddet av riksintressen för totalförsvarets militära del. Detta gäller särskilt för riksintressen som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet¹. Försvarmakten avstyrker därför förslaget i sin nuvarande form.

Utredningen föreslår även att nätmyndigheten (Energimarknadsinspektionen) bör få ett bemyndigande att fastställa föreskrifter för undantag från kravet av nätkoncession. Om Energimarknadsinspektionen ska ges föreskrifträtt så måste det regleras att inspektionen ska höra Försvarmakten innan föreskrifter beslutas, då såväl luftledningar som markkablar riskerar att negativt påverka riksintressen för totalförsvarets militära del. I annat fall avstyrker Försvarmakten förslaget.

Vidare föreslår utredningen att om någon avser att bygga en ledning med stöd av nätkoncession ska länsstyrelsen få besluta om rätt att få tillträde till en fastighet för detaljprojektering och markundersökning, s.k. undersökningstillstånd. Vid ansökan om nätkoncession ska enligt elförordningen (2013:208) yttrande inhämtas från Försvarmakten. Någon sådant förfarande verkar inte finnas för ansökan om undersökningstillstånd, som bedöms kunna meddelas innan en ansökan om koncession har gjorts. Detta skulle kunna innebära att en aktör, som inte är aktuell för nätkoncession, trots detta kan beredas tillträde till fastighet, som ägs eller disponeras av Försvarmakten. Försvarmakten anser att en bestämmelse ska införas om att Försvarmakten ska beredas tillfälle att yttra sig innan länsstyrelsen meddelar undersökningstillstånd. I annat fall avstyrker Försvarmakten förslaget.

Försvarmakten delar inte utredningens resonemang om att Svenska kraftnät inte skulle vara den aktör som är bäst lämpad för att genomföra samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar vid investeringar i stamnätet och att Energimarknadsinspektionen borde ges föreskrifträtt avseende detta. Svenska kraftnät är som både elberedskapsmyndighet² och bevakningsansvarig myndighet³ bäst lämpad att tillvarata totalförsvarets behov i denna process. Försvarmakten anser att Svenska kraftnät utifrån ett totalförsvarsperspektiv sköter denna uppgift på ett tillfredställande sätt och avstyrker förändringar vad avser ansvar för samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar.

¹ Uppgifter om hemliga riksintressen (t ex anläggningar) riskerar i högre grad att röjas vid prövning av nätkoncession för område än för linje.

² Förordning (1997) om elberedskap

³ Förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap

— o o o —

I beredningen av detta ärende har försvarsjurist André Hagstadius, samhällsplanerare Beata Iversson och Jakob Gille deltagit.

Detta yttrande har beslutats av viceamiral Jonas Haggren efter föredragning av avdelningsdirektör Johan Askerlund.

Jonas Haggren
Chef för ledningsstaben

Johan Askerlund

Sändlista

Regeringskansliet
(Infrastrukturdepartementet)

i.remissvar@regeringskansliet.se
kopia filip.vestling@regeringskansliet.se

Som orientering

Regeringskansliet
Fortifikationsverket

Försvarsdepartementet
kajsa.fernqvist@fortifikationsverket.se

Inom HKV som orientering

ÖB/GD
LEDS
PROD